Ч. 200 (13.439). Львів, середа 2. серпня 1933. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

На американців черга.

Від нашого кореспондента.

Париж, 27. липня 1933.

(=) Один з колишеіх урядовців французької дипльоматичної служби, котрий — подібно, як п. Тардіє — покинув дипльоматію і перейшов до журналізму, приносячи свому новому званню основне, нелегко й дорогим коштом придбане звання закордону, — дотепно прирівнює соціяльно-економічні спроби президента Рузвельта до „штук“ славного колись у Льондоні й Парижі штукаря Рагесена: цей знаменитий штукар виступав на сцену, на якій було розставлених чимало столиків і полиць, навантажених усяким черепяним крамом, тай так поводився, що кожним своїм найменшим відрухом він щось з цього краму розбивав; він простягав руку напр. за тарілку, яка в ту мить і падала й розбивалася, хапав ся за горщок, який розсипувався в черепя: і так без кінця, поки вся сцена не була покрита копицею черепок. Інший „нумер“ його виставки полягав на геройській боротьбі з листком паперу, помазаним клеєм: що-б штукар і не робив, а від цього клею він не поспівав визволитись. Публика ревіла від сміху: той штукар був наділений свого роду ґенієм — ґенієм добровільної незручности.

Такого ґенія незручности — лише не добровільної, а мимовільної, — пригадує нашому знайомому п. Рузвельт у своїх зусиллях в ділянці політики грошевої і в своїх спробах відзискати для Америки її великий добробут, не так давно розсіяний. Він розвиває, мовляв, незрівнану зручність у виправанні суспільно-господарських основ своєї країни. І одночасно він, замотавшися в клею своїх питомих комбінацій, не в силі відзискати затрачену свободу рухів.

Можна собі уявити зловісність, з якою стежить за ділами й починами свого наступника попередній президент Гувер. Він прийшов був до влади, витаний наче новий Месія вселюдних гараздів, а відійшов від влади розчарований, прибитий невдачами, відданий на поталу сатиричним насміхам. Всі надії линули до його наступника п. Рузвельта. Щож, п. Рузвельт усього лише кілька місяців стоїть на чолі Америки, а вже прирівнюють його до мимовільно незручного штукаря всесвітньої слави і сторонні видці і — коли вірити американським кореспондентам тутешніх газет — власні земляки. Недостежимі є стежки долі людської, хмарні є закамарки популярного діяча, гіркий хліб переважної частини соціяльних реформаторів!

Коли п. Рузвельт вступив на свій президентський — скажімо: престіл, то випереджувала його навіть на американські розміри неймовірна реклама: він мав світ зачудувати шириною й новістю своїх поглядів; цупкою рукою мав він наново штовхнути свою країну на шлях багацтва, з якого вона щотільки була вибилася. Минуло кілька місяців. Хто ждав був чудес, нині жорстоко розчарований. Ще недавно тому відважна самодовіреність президента, його погорда перестарілих й відсталих досвідів господарських і фінансових — усе те безмірно подобалось пересічному американцеві й підскоботувало його зарозумілість, дуже часто наївну. Нині все те — геть розвіялося, і п. Рузвельта свої й чужі гудять може навіть трохи передчасно. Бо коли нині мабуть ще не зовсім пора говорити вже про „банкроцтво спроби п. Рузвельта“, то все таки вже можна сказати, що спроба ця захитана дуже поважно. Нікчемна невдача льондонської конференції, спричинена раптовим поворотом взад п. Рузвельта, перша завдала сильний удар його повазі назверх і в краю. Після безладних хитань доляра, після нового розгрому нюйорської біржі, після нового завішення біржево-фінансових вимін і нового провалу ринків — познак загальної недуги — накидається всім питання: що залишиться з починів американського президента? Споконвічні правила люто мстяться, коли їх насилувати. Правило одиничної господарки в хліборобстві знасилувала важка рука Сталіна, грузинського самодержця, азійського роду, ні кровю ні почуванням не звязаного з сотнями міліонів селянства українського, московського, білоруського і страшенна пімста нарушеного закону хліборобського життя вже вдарила — на жаль не на голову виновника, а на невинні голови працюючого селянства. Можна заложитися, що й американського розвалу не спинять заповіджені „драконські міри“ державного соціялізму п. Рузвельта.

Від пятьдесяти років Европа і решта світу занадто вже без розбору подивляла все, що американське: американський змисл ініціятиви, американську енергію й видержливість — однаково, як і американське ідолопоклонство перед грошем, американську погорду, тільки слабо затаювану, умовних вартостей, американську тиранію в ділянці думок і обичаїв. Цим ідолопоклонством перед явищами мало достойними такого культу, віддано лиху прислугу Америці.

Американців закріплювано в їх блудах. Нині навпаки: скрізь в Европі, в Німеччині й у Франції передовсім, помічається нахил просто противний: кидати каменем без розбору на все, що американське. Тай — зловтішно підсміхуватися: ось, мовляв, і на них прийшла черга!

Одно й друге — велика, засаднича помилка. При всіх своїх блудах, похибках і помилках американці все таки — велика нація, в якої знайдеться доволі пружности, щоби вирватися зі сліпої вулиці, в яку країна забрила. І з досвідів їх, дорого оплачених, людство так само колись витягне висновки й науки, як воно повинно скористати з крівавих досвідів, які творяться на живому тілі українського народу і його найближчих сусід.

Конґрес сіоністів.

(Від нашого спеціяльного кореспондента..)

Федерація сіоністичного жіноцтва. — Шкільна сітка у Палестині. — „Халуци“ та ідея хліборобства. — Проблема кольонізації. — Події в Німеччині. — Спільність інтересів недержавних народів.

Щойно закінчилися вибори до 18. Сіоністичного конгресу, який на цей раз відбудеться у **Празі**. Конґрес почнеться 21. серпня, але вже два тижні раніше почнуться у Празі зїзди та конференції поодиноких національних жидівських організацій та інституцій, так чи інакше звязаних з палестинською справою. Зїзд учасників тих конференцій та керманичів дотичних установ фактично вже почався. Так само працює вже у повнім обсязі в Празі конгресове бюро.

Першою з тих конференцій буде зїзд ВІЦО, або всесвітньої федерації сіоністичного жіноцтва. Ця поважна організація, звязана з дотичною спілкою жидівсько-американською, визначається надзвичайною дисципліною та організаційною будовою, яка моглаб бути зразком для національних нежіночих організацій, і то не лише жидівських. Апарат збирання членських вкладок працює у них, як годинник. Американська спілка створила Гадасу, інституцію, що покликала до життя зразкову організацію медично-санітарної справи у Палестині, на яку витратила до цього часу міліонові кошти, збирані від своїх членів. Як відомо, на справу санітарну та шкільну мандатарна-палестинська влада дає дуже малі, у порівнанні з тамошньою кількістю жидівського населення, квоти. Головні видатки, але разом з тим і автономна управа цими ділянками належить у Палестині до самих жидів. Найбільшою небезпекою вважають сіоністи, якби влада втручалася у ведення шкільної справи. Йде про те, аби десятки тисяч нових поселенців, які тепер щороку прибувають до Палестини, були охоплені шкільною сіткою та системою позашкільного виховання, та щоби вони культурно та психічно якнайшвидше ввійшли до того національно-культурного типу нового жидівства, яке повстає у Палестині. Ціла система виховання молодого покоління, так само як ідейної підготовки тих десятків тисяч молоді по країнах жидівської діяспори для їх майбутньої діяльности в Палестині, тих „халуцім“ (піонірів), розрахована на створення того нового типу, який вважає продуктивну господарську працю, у першу чергу хліборобську, найшляхотнішим покликанням людини. Все духове і культурне життя в тій системі побудоване на гебрейській мові.

Ідея нового спільнотного жидівського типу основана на тому, щоби повернути значну частину жидівського народу до хліборобства. Вже самі початки кольонізації в Палестині були побудовані на цій засаді. Але перші піоніри, що прибули до країни пятьдесять років тому, не встоялися перед спокусою вживання дешевої арабської праці у своїх господарствах і тим причинилися до втрати в Палестині жидівських маєтків, хоч і дуже невеликих, де фізична праця припала не жидам. Цьому положила край 2-га хвиля жидівських поселенців, що почала вливатися до країни від 1906 р. і була звязана з новою кольонізацією під впливом сіоністичної ідеольогії та при фінансовій підтримці сіоністичної організації. От тут і народився та поширився той новий тип „халуца“, який хоч походить часто з заможної родини, але до Палестини їде з твердим наміром бути звичайним робітником, спочатку наймитом на селі, а потім добитися до власного господарства, але збудованого на засаді власної праці працюючої родини. Почасти цей новий тип витворив у країні зразкові колективні господарства побудовані на чисто кооперативних засадах. Це кольонії та робітничі артілі, „квуца“, яким припала найтяжча праця підготовки ґрунту для чергової широкої кольонізації у країні.

Це завдання було уможливлене чинністю Жидівського Національного Фонду, завдання якого полягає в набуванні ґрунту на власність жидівського народу і віддання його малими парцелями у дідичну аренду новим селянам, які мають організувати своє господарство на засаді власної праці. Другою важливою підготовною конференцією до цьогорічного зїзду буде черговий зїзд Національного Фонду, який відбудеться у Празі 19—20. серпня. Проблема широкої кольонізації на ближчі роки буде центральною на Конгресі. А це просто звязане з питанням переходу дотичних просторів до розпорядження кольонізуючих органів. Тут першу ролю відограє Нац. Фонд. Приватне купно ґрунту в Палестині поодинокими багатшими жидами завжди несе в собі небезпеку, що власники стануть панами, на яких будуть працювати арабські фелахи. Головною засадою сіоністичної кольонізаційної політики є запобігти цій небезпеці, що загрожувалаб знищити саму суть жидівського національного руху, який спрямований на створення в Палестині жидівського національного осередку з **нормальною** господарською та соціяльною структурою. Для цього треба створити в Палестині у першу чергу широку, трудову хліборобську верству. У цьому

напрямі вже зробили чимало. Нині стало завданням обезпечити перемогу для цієї мети також в умовинах широкої, масової кольонізації жидів.

Особливо гостра стала ця проблема масового поселення жидів власне в цьому році, коли події в Німеччині розкрили перед очима цілого світу фактичну неможливість утримати надовго діяспоральні значні жидівські осередки. Процес усування жидів з господарського тіла тих країн, де вони вросли, хоч і невеликими меншинами, але значно є заступлені в деяких фахових групах, швидко охопив низку країн з найбільшим відсотком жидівського населення. Добробут жидівських мас раптово понижується. Час пасти те, що ще можливо.

Нове жидівське покоління в Польщі, на українських землях, не кажучи вже про Німеччину, також в Америці, не може розраховувати більше на долю своїх батьків. Воно мусить перебудувати радикально свою господарську та соціяльну структуру. Це власне можливе у значних розмірах лише з процесом переселення до справжньої, своєї землі, з утворенням жидівської батьківщини в Палестині. Молодь це вже зрозуміла. Десятки тисяч її стоять готові до переходу до стану трудової, пролетарської та селянської кляси на своїй землі. Ця проблема, плян здійснення цього завдання стане на цьому конгресі у звязку зі станом одчаю німецьких жидів, а те, як вона буде вирішена має рішаюче значіння для цілого жидівського народу. Це буде також вельми повчаючим прикладом і для інших народів, які добувають собі національну свободу і мусять оборонятись від замахів на їхнє національне добро: їхній добробут та землю. Закономірности національного питання спільні у всіх народів і це зокрема помітне на долі та боротьбі такого, здавалося, винятку між несвобідними націями, яким є жидівський нарід.

Сіґ.

Невже номінація епископа для Лемківщини доконаним фактом?!

До нас дійшли, покищо не підтверджені, вістки, що номінація о. д-ра Миколи Нагорянського, тепер військового капеляна у Варшаві, на епископа для Лемківщини є вже доконаним фактом. Осідком нового епископства, має бути місто Сянік. Інтронізація нового епископа малаб наступити вже 15. вересня ц. р. Лемківські москофіли, а в першу чергу сяніцькі заметушились і підготовляються з великою помпою зустрічати нового епископа, якого вони зачисляють до свого політичного табору.

—o—

Відозва греко-кат. епископату в справі положення на Україні в чужинній пресі.

Поява відозви українського греко-католицького епископату в справі теперішніх відносин на Великій Україні та в справі голоду найшла поважний відгомін у широкому культурному світі, зокрема зробила велике враження на західноевропейських католиків.

Цілий цей заклик наших греко-католицьких єрархів разом з підписами опублікувала віденська „Райхспост“ з 28. липня ц. р. За нею зробила це саме „Вінер Нейесте Нахріхтен“ і „Нейес Вінер Журналь“.

З певних джерел довідуємося, що відозвою цією живо заінтересувався кардинал Інніцер у Відні.

Фільософ передбачує вічну неволю в Радянщині.

НЮ ЙОРК, 20 липня. (Вл. кор.) „Сьогоднішня Росія це край невільництва, варварства й знищення, не дивлячися на менші добрі сторони“ — таке каже Вил Дурант, автор „Історії фільософії“. Про Росію видав він власне нову книжку п. н. „Трагедія Росії“, що вийшла накладом Саймона й Шустера.

Дурант остерігає ліберальні круги Европи й Америки перед підтримкою для теперішньої Росії. Він того погляду, що як Европа та Америка підтримають теперішний деспотизм, то ті самі краї перші падуть жертвою цієї дикої зеперебірчивої сили. З ними станеться те саме, що сталося з меншевиками, соціял-революціонерами та іншими свободолюбцями.

—o—

Зміна в редакції „Свободи“ в Америці.

НЮ ЙОРК, 17. липня. (Вл. кор.). На засіданні ловної Ради Українського Народнього Союзу, що видає єдиний за морем український щоденник „Свобода“, рішено в пятницю 14. липня ц. р. перевести зміну в редакції. Українських редакторів мав бути двох, а один референт для відділу в англійській мові. Начальним редактором забрав уряд д-ра Луку Мишуґу, б. провідника дипльоматичної місії Української Західної Республики до Вашингтону. Побіч нього співробітником лишився дотеперішній начальний редактор, гр. Омелян Ревюк.

Хоч д-р Мишуґа був досі співробітником „Свободи“, то всетаки треба ствердити, що це перший раз від початку визвольної боротьби „Свобода“ дісталася в руки здисциплінованого громадянина з національного табору. Тому треба надіятися, що новий редактор, перейшовши еволюцію, яку зрештою мусить перебути кожний інтелігент після свого прибуття як іміґрант до Америки, поведе наш єдиний заокеанський щоденник не лише в національнім дусі, але і на користь цілости американської іміґрації, а з тим і для національних аспірацій українського народу.

—o—

Хочуть депортувати українця.

НЮ ЙОРК, 20. липня. (Вл. кор.). На Елліс Айленд перебуває українець, член Української Галицької Армії, Лев Заяць, якого хочуть депортувати до Польщі, де йому грозить тут велика небезпека за якусь провину в часі відвороту української влади з Галичини. Заяць прибув незаконно до Зл. Держав з Канади і перебував якийсь час в Дітройт. Звідтам виїхав до Ню Йорку в часі, коли його мали депортувати перед трьома літами. Тепер уже він мав бути відісланий до Польщі, але, дякуючи гром. Волод. Юрківському, оставили якийсь час на Елліс Айленд, коли він витолкував урядовцям, яка небезпека грозить Заяцеві. Тепер роблять деякі українські громадяни заходи, щоб спонукати іміґраційну владу вислати Заяця як не до Канади, то хоч до якогось іншого краю в Европі, коби лише не до Польщі.

Німецька расова політика.

Як повідомляють з Берліна, німецький уряд дає матеріяльну підмогу кандидатам до женячки, щоби піднести численність уродин. Допомогу дістають тільки ті мужчини, що предложать лікарське свідоцтво про знаменитий стан здоровля. Є це наслідок расової політики Гітлера, що має на меті дати державі здорових і здатних громадян.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 2. СЕРПНЯ 1933.

СОФІЯ ЯБЛОНСЬКА.

З дороги в Юнан, країну піратів.

III.

АМІ-ЧАУ.

(Докінчення).

Тепер я не мала вже сумніву, що цікавлю їх, хоч зараз я вже була менше захоплена їхньою присутністю, а навіть потрохи занепокоєна їхніми намірами.

За мною впало ще кілька лайок та образливих спльовувань, на мене ще кілька каменюк, з яких одна поранила глибоко мені руку, що в ній я тримала мою подорожню торбинку. Я мусіла перевязати рану та йти далі поволісеньки непривітною дорогою, але цим разом уже з наміром вернутися в напрямку міста. Ціле моє щастя, що не мала я при собі револьвера, бо колиб мала, то напевно у приступі обурення або самооборони стріляла би туди, звідки летіло на мене каміння. Можливе, що китайці старалися мене спровокувати, бо якби я почала стріляти, тоді вони у відповідній обороні могли би мене безкарно поранити, ограбити, а навіть убити. На щастя револьвера я з собою не взяла...

Тепер обережна та чуйна, мов цькований звір, виминаючи удари каміння, я йшла вперто серединою вулиці, бо хоч попри стіну захисніше від каміння, але не можна знати, чи у темряві поміж шпарами неприпертих дверей не вичікує на мене який ніж або й сокира. Коли я врешті зрівнялася з першим китайцем, що навмисне звільнив кроку, — видно з уважливости до мене, — я відчула на собі його потайний, хоч проникливий погляд, який напевно шукав грошей крізь шкіру моєї торбини або моєї власної шкіри. Хоч я й не приспішала ходи, по кількох кроках я випередила й першого китайця, так, що тепер вони оба йшли крок за кроком зовсім близько за мною. Довга вуличка ставала щораз то вужша; деколи розвівши руки можна пальцями доторкнутись обох її боків, а за нею й вечір на китайську манеру звузив свої зіниці так, що я ледви бачила кінці моїх черевиків, як ступали по ховзьких плитах. Каміння вже не падало, хто зна, може готовилася на мене цікавіша атака?

Тут знову звідкись узявся з одного боку вулиці діравий мур, крізь діри якого повівало з загонів смородом незагребаних трупів, здохлини та міських відпадків. По мурі час від часу падала від зрадливого світла з вікна тінь китайця, що беззвучно все йшов за мною. Кожної хвилини я вичікувала як він нарешті нападе ззаду на мене. Може зловить мою шию у свої худі, кістисті руки, або вдарить мене по голові сучастим бамбусом і гострий сучок застрягне... Вичікування ставало щораз більше нестерпне. У таких хвилинах, воно довжиться у безконечність. „Собаки! — ганьбила я їх про себе, затискаючи зуби, щоб не крикнути — чи раз вбивали ви вже свій ніж у білі ребра! Нікчемні зрадники! Чомуж ви вдвійку не кинетеся вітверто на мене, не затягнете за мур мого тіла, щоби здерти з нього одяг і забрати мою торбинку? У ночі, тихо безкарно, непомітно й сліду по мені не залишиться... Дрібні злодії, боягузи, ви боїтеся цієї моєї руки, що я її тримаю у порожній кишені, бо думаєте, що там може револьвер“...

Я почувала безмежне дике обурення за нікчемну поведінку тих боягузів. Тепер наче провокуючи їх я стала йти ще поволіше та пробувала прикидатися такою безтурботною, начеб з насолодою проходжувалася у весняну місячну ніч бузковою алеєю саду. Мені нестерпне було те вичікування і врешті — чому? сама не знаю — я рішила розвіяти їх сумніви щодо мого револьвера. Я витягла руку з кишені, в якій досі нервово стискала невинне „вічне“ перо та складаний ножик, який машинально розложила приготовляючися на випадок конечної оборони. Тепер мені здавалося, що атака з їх боку повинна би наступити негайно, але це продовження моїх тортур очевидячки було в програмі китайців. Пригадала я собі, як вони вміють для самої приємности вбивати поволісенько, спершу втомивши сказаного свідомістю його близької смерти, а себе наситивши видом хитро обдуманих тортур.

Ситуація ні настрій нічим не змінялися. Десь з правого боку злісливо загавкало кілька псів. Попереду тяглася безнадійно вуличка, яка десь далі змінялася в безлюдну доріжку поміж двома діравими мурами. Щойно тепер я зміркувала, що ця доріжка не веде до міста, а навпаки біжить від нього геть кудись на лани та загони китайських цвинтарів. Після цього спостереження я рішила взяти перший праворуч закрут та вернутися ним назад у місто, щоби тільки не завертати цією самою зрадливою дорогою, де межею між життям і смертю видавався мені діравий мур. А оба китайці все ще беззвучно, наче мої власні тіні, сунулися за мною вздовж стіни. Правобіч за закрутом вулички щораз то лютіше гавкотіли пси, мовби до невидного місяця. Коли я зрівнялася з закрутом, то звідти впала на мене струя осліпного білого світла від блиску якого я зажмурила непривичні зіниці. — А може це вже світло...? — блиснула у голові залякана думка і я старалася відчинити повіки.

Я побачила перед собою нічну сторожу пятьох узброєних у гострі байонети та в наготовлені револьвери, жовнірів, з яких перший та останній освітлювали дорогу батерійними лямпами.

Ледви зрозумівши у чому річ, я швидко оглянулася поза себе за моїми нерозлучними товаришами нічного полювання попід цвинтарні мури. По них не лишилося більше сліду, як по справжніх тінях у повному світлі. Я верталася в місто з ескортою китайських жовнірів. Так невинно і глупо провела я свій перший вечір в Юнані, країні піратів.

Останній перепис населення в Німеччині.

(ВУНІ) 16. червня цього року відбувся в Німеччині загальний перепис населення. Не минуло ще цілих три тижні від неї дати, а вже німецький статистичний уряд оголосив перші висліди. При знаній німецькій точности треба тут справді подивляти ще й надзвичайну швидкість в опрацьованні велитенського статистичного матеріялу, який по приблизним обрахункам важить поверх 50.000 кільограмів.

Думаємо, що цікаво буде й нам українцям дещо докладніше познайомитися з останньою німецькою статистикою.

Як уже з газет відомо, кругле число всіх громадян Німеччини (разом з областю Заари) в дні 16. червня 1933 виносило 66,1 міліонів. У порівнанні з переписом 1925 число населення зросло на 2,07 міліонів себто на 4,4 проц. Надвишка жінок у наслідок природнього закону вирівнання значно упала й нині в Німеччині ще тільки около два міліони жінок більше ніж чоловіків, себто відношення 100:106, тоді, коли по війні в 1919 р. це відношення висловлювалось як 100:111. Густота населення піднеслася в порівнанні з 1925 р. із 133 на 139 душ на один квадратовий кільометер. Під оглядом густоти населення заняла Німеччина в Европі четверте місце після Бельгії (245), Голяндії (201) та Англії (188 на один кв. км.).

Урбанізація Німеччини зробила поважний крок дальше. Маємо на увазі не малі, а то й зовсім маленькі місточка, але великі міста, що начисляють поверх 100.000 населення. Отож таких великих міст є нині в Німеччині 53, з цього числа 8 поверх півміліонових, одно поверх міліонове (Гамбург) та одно (Берлін — столиця) поверх чотироміліонове. Нині кожний третій німець живе у великім місті, а перед 8 роками жив у них лише що четвертий.

Склад числа населення після віку виказує дальший дуже поважний зріст старших. Гігієна, санітарна опіка та підвищена життєва стопа населення дозволяють одиницям осягнути поважний вік. Зате число народин значно зменшилося. Пересічно випадає нині на одну німецьку родину навіть менше ніж двоє дітей. На 66 міліонів німців, кожний четвертий скінчив 50 літ життя. Річний приріст дітей виносив у Німеччині в 1932 році ледви один міліон, себто приріст цей був менший ніж у Франції й пропорційно двічі менший ніж у Польщі. Вже в 1925 р. було в Німеччині майже півміліона сімдесятьлітніх стариків, зате в порівнанні з 1910 р. майже 4 міліони дітей в віці до 10 літ менше.

За останніх вісім літ прибуло в Німеччині 2,7 міліонів людей, себто населення одної цілої провінції, як Віртемберг або Баден.

Американський амбасадор в Німеччині не займається жидами.

НЮ ЙОРК, 20. липня. (Вл. кор.). Бездротна депеша кореспондента ґазети Сач доносить з Берліна, що новий американський амбасадор до Німеччини, Віліям Е. Дод, як найспокійніше почав урядування і навіть не пробує робити якогось вжитку з великого шуму, який підвесли американські жиди проти гітлерівського режіму. Жидівська ґазета з Гамбурґа написала на привіт амбасадорові, що він має спеціяльні інструкції, як він має поставитися до жидівського питання. На те амбасадор мав відповісти, що він зовсім не розмовляв з ніяким представником преси в тій справі, а гітлерівські ґазети підхопили цю заяву і кажуть, що це має значити так, начеб Америка вважала жидівську справу в Німеччині за внутрішну справу держави.

Новий самоуправний закон.

XV.

Постанови про поодинокі простори польської держави.

ПОСТАНОВИ ПРО ВОЄВІДСТВА: БІЛОСТОЦЬКЕ З ВИНЯТКОМ ПОВІТІВ: ГРОДНЕНСЬКОГО І ВОЛКОВИСЬКОГО ТА ВОЄВІДСТВА: КЕЛЕЦЬКЕ, ЛЮБЛИНСЬКЕ, ЛОДЗЬКЕ І ВАРШАВСЬКЕ.

Ті постанови (статті 75 до 81 включно) з етнографічних українських земель торкаються Холмщини і Підляша. Залишаються там важні російські закони про організацію ґуберній Польського Королівства (Збірник законів Російського Царства з 1892, том II, продовжуваний до 1913 р., глава V, статті 194 до 2861) зі змінами, що їх увели пізніші закони і теперішній самоуправний закон та постанови декрету начальника держави з 27. листопада 1918 про утворення громадських рад зі змінами, що випливають з нинішнього закону. Цієї справи не обговорюю, не маючи під рукою дотичних російських законів.

ПОСТАНОВИ ПРО ВОЄВІДСТВА: КРАКІВСЬКЕ, ЛЬВІВСЬКЕ, СТАНИСЛАВІВСЬКЕ І ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ.

Галицький громадський закон з 3. липня 1896 (В. З. Кр. ч. 51) для сто кількадесять менших міст і містечок тратить свою силу дня 13. липня 1934. Всі міста і містечка з числом людности понад 3.000, де досі обовязує повіций громадський закон, від 13. липня 1934 підпадуть під постанови галицького громадського закону для більших міст з 13. березня 1889 (В. З. Кр. ч. 24) з тими змінами, які випливають з пізніших законів і з нинішнього закону. Міністр внутрішніх справ може розпорядком до 13. липня 1934 розтягнути правну силу галицького громадського закону для більших міст з 13. березня 1889 теж і на ті міста і містечка з числом людности понище 3.000, де досі обовязував галицький громадський закон для менших міст і містечок з 3. липня 1896, вислухавши перед тим думки заінтересованих самоуправних звязків. У менших містах і містечках з числом людности нижче 3.000, де досі обовязував галицький громадський закон з 3. липня 1896, а на які не поширили сили галицького громадського закону для більших міст з 13. березня 1889, буде обовязувати від 13. липня 1934 галицький громадський закон з 12. серпня 1866 (В. З. Кр. ч. 19) зі змінами, що випливають з пізніших законів і з нинішнього закону.

Всі менші міста і містечка, де досі обовязував галицький громадський закон з 3. липня 1896 р., а на які з днем 13. липня 1934 не поширили сили галицького громадського закону з 12. серпня 1866 р., затримає на будуче свої дотеперішні фінансові права та дотеперішні назви міст і містечок.

Міністр внутрішніх справ може розпорядком, вислухавши думки заінтересованої громадської ради і повітового виділу, зачислити поодинокі місцевости з числом людности понад 3.000, де обовязував досі галицький громадський закон з 12. серпня 1866 р., до ряду міст і поширити на них силу галицького громадського закону для більших міст з 13. березня 1889 р. зі змінами, що випливають з пізніших законів і з нинішнього закону.

Членами міської ради є: бурмістр — президент міста — його заступник (заступники), лавники і радні.

Про те, що новий самоуправний закон поширює правну силу декрету начальника держави з 4. лютого 1919 (В. З. П. Д. ч. 13, поз. 147) про тимчасову повітову ординацію для просторів колишньої російської займанщини також і на Галичину зі змінами, що випливають із пізніших законів і нового самоуправного закону, ми вже писали, обговорюючи дотичні статті згаданого декрету і нового самоуправного закону.

ПОСТАНОВИ ПРО ВОЄВІДСТВА: ПОМОРСЬКЕ І ПОЗНАНСЬКЕ.

В статтях від 89 до 101 включно говориться про окремі постанови для воєвідств поморського і познанського. Постанови вимиваємо як такі, що нас, українців, не торкаються зовсім.

Пос. д-р Ст. Баран.

—o—

По широкому світі.

— Консисторія евангелицької церкви в Саксонії ввела для вірних гітлерівське привітання на фашистівський спосіб піднесенням руки.

— Сьогорічні маневри радянської армії, що мели відбутися над польською границею, відкликано.

— Німецьке міністерство внутрішніх справ видало нову заборону заграничних часописів, так що число заграничних часописів, заборонених в Німеччині, перейшло 300.

— В Кельні розпочався 25-ий світовий конгрес есперантистів, в якому бере участь коло 1000 делегатів з 32 країв.

— В процесі 42 еспанських синдикалістів, що в лютому ц. р. оголосили комуністичну республіку в місті Тараса, чотирьох обвинувачених засуджено на 20 літ вязниці, 29 на 12 і пятьох за 6 літ.

— На основі повідомлення литовської преси 15 литовських летунів у Зл. Державах виявили готовість летіти з Америки до Ковна.

Румунський уряд і молодь.

Як повідомляє румунська преса, в урядових колах слідне велике занепокоєння з приводу політиканства незрілої та зате захопливої молоді з її непродуманими політичними кличами. Щоби відвернути небезпеку, яка могла би повстати для публичного ладу й самого державного істнування, робить уряд відповідні заходи. Міністерство освіти занепокоєне звітами румунських університетів. Студенти, кажуть, збайдужіли до науки, успіхів нема, бо нічого не роблять, а байдикують або політиканствують. Міністерство видасть після ректорської наради, що відбудеться перед початком шкільного року, відповідні розпорядки, які заборонять політикувати студентам. В порозумінню з румунським патріярхом міністерство освіти й духовна влада накаже духовенству й учителям, щоби не займалися політикою, а пильнували своїх обовязків. Хто хоче політикувати, нехай покине свою службу.

—o—

Важна справа.

I.

Поволи кінчаться вакації. Вже сьогодні призадумуються батьки над тим, деб то своїх дітей віддати до школи та до якої, і та молодь, що вже покінчила середньо-шкільну науку, і та — що вийшла із вселюдних шкіл застановляється над своєю будучністю. І батьки і діти доходять у своїх міркуваннях до невеселих висновків.

Матеріяльна кріза, важке економічне положення нашого народу, безробіття нашої інтеліґенції насуває сумніви щодо рентовности науки та коштів, звязаних з нею. Урядництво та вільні професії сьогодні не поплачують. Для нас нема місця в державному урядничому апараті, а наші лікарі, адвокати, інжинірі — коротають марно свої літа в „голоді та холоді“ та в боротьбі за кусок щоденного хліба витрачують свої сили, які могли би в інших суспільних умовинах краще зужити не лише для себе, але й для народу. Не краще стоїть сьогодні справа з практичними званнями. Найстарші та найсильніші підприємства банкротують, торгівля упадає, рільництво пригнетене надмірними чиншами та податками. Висновки зовсім правильні з точки погляду сьогоднишних економічних та суспільних обставин.

II.

Та, коли би ми руководилися лише теперішністю й не думали про будуччину, яка в наших надіях представляється все кращою, як сучасність — ми взагалі махнули би рукою і на ціле наше життя. Бо навіщож жити, коли є зле.

Одначе журба про будуччину, як вже не нашу — то молодих, грядучих поколінь — приказує нам думати про краще завтра, на сторожі якої мусить стати наша авангарда — наша молодь.

Чиж цією авангардою можуть бути люди з вузьким горизонтом знання та ідей? Чиж можуть бути це люди, замкнені в лябіринті вузьких особистих інтересів? Чи вистарчить їм лише „домашна освіта та виховання“?

Ні! Наша молода авангарда мусить бути високо освічена та дуже інтеліґентна. Бо власне вона попровадить народ шляхом випробуваним та певним, а не повним експериментів. Вона мусить здобути собі довіря в масах, поважання в чужинців. А все те осягне лиш високим рівнем знання та інтеліґенції. Не пустими фразами та сто-відсотковим ґура-патріотизмом — лиш творчою працею. А щоби бути творчим — треба мати освіту, знання — треба мати інтеліґенцію. А знання проходить двома шляхами: шкільного та позашкільного навчання й освіти. І ось доказ, що наука — це не страчений час та гроші, бо без неї ніхто не може вдержатись на поверхні суспільного життя. Без науки, знання — немає інтеліґенції — а де немає інтеліґенції панує примітив. Нація без інтеліґенції — це нація примітивна — і вона не має ніяких основ будуч-

вости. Лиш наука — знання — культура є одиноким чинником духового визволення народу, що є попередником політичної свободи.

Це саме можемо сказати і про практичне звання. Краще політичне та культурне завтра залежить від економічного рівня народу. Чим богатша суспільність — тим кращий і певніщий політичний та культурний розвиток суспільности. Економічний розвиток — цеж ніщо іншого, як розвиток рідного промислу та рільництва. А цей розвиток залежить в першу черґу від належного фахового приготування рільників та промисловців. Бо „полатайки" ніколи не можуть причинитись до піднесення промислу на високий рівень. Лиш високий рівень широко розгалуженого рідного промислу може бути запорукою високого економічного рівня широких суспільних верств.

Чиж не ясно, що наших фахових шкіл повинно бути якнайбільше і в них повинна знайтися наша молодь.

Бо лише матеріяльний та культурний стан нашого народу — принесе йому сповнення наших національних ідеалів.

*

Інше є питання вибору звання, відповідно до своїх фізичних та духових сил. Це питання є дуже важне з огляду на сучасні економічні та суспільні обставини, що з кожним днем стаються інші від попередніх. Та про це в черговій статті.

Степан Конрад.

Настрої харбінського життя.

(Від нашого кореспондента).

Ради японця росіянам. — Московська еміграція все ще мріє. — Вигляди для торгівлі добрі.— Безробіття, а нема робітників. — Русифікація українців і оживлення національної свідомости. — Наші організації.

Цими днями в поширеній місцевій газеті „Харбінське Время", видаваній японцями московською мовою, появились листи японця п. Канда під добрим наголовком: „Кілька рад для російських еміґрантів".

Жорстока критика московської еміґрації, що била з усіх рядків цих листів, дала привід до розмов та ріжних суперечок у колах москалів і до багатьох листів, що прийшли до редакції японської газети.

Наведемо кілька цікавих місць з цих листів:

П. Канда пише: „Я буду казати московським білим еміґрантам, що жиють тут, не дуже приємні речі, але таки мій обовязок. Дуже часто ви ставите питання: Кудою йти нам білим еміґрантам? Більшовики загарбали вашу батьківщину, ви живете за кордоном і до цього часу з великим почуванням помсти. Ніхто не може його від вас відібрати, але це викликує у вас своєрідну аберацію — ви дуже довго живете почуттям, багато витрачаєте на почуття помсти та ненависти... у своїх настроях. Ваші думки блукають у мріях про велику Росію, добру та вигідну ситуацію з часів царату.., але це тільки ваш сон. Сон про минуле.

— Киньте ваші сни, менше поваги для спомин минулого, може й дуже доброго, бо жити так безнадійно довго не можна.

— Майте холодний розум та реальні погляди на життя та ті політичні обставини, що складається довкола вас.

— Багато з вас покладали надії при початку подій у Манджурії, що буде японсько-російська війна та що вона прокладе дорогу вам до Москви. Якщо ви живете цією надією та на перемогу Японії над СССР, то краще нехай її у вас не буде. Не надійтесь на інших, а майте віру у свої власні сили, кожний повинен дбати про себе..."

Далі такі самі вказівки, як треба себе вести у „громаді", як не треба лаятись, як не треба бути опортуністами, тощо.

Ясно, що московська еміґрація обізвалась та почала писати про те, що японці дуже короткозорі, що вони не бачуть загрози від комунізму, що червона зараза вже є у Японії, що далі буде ще гірше та таке інше. Це примусило п. Канду висловитись дуже цікаво про комунізм у Японії, про те, що японці не москалі і що їм III. Інтернаціонал не страшний, що треба мати віру в себе, у здорову народню масу, національну свідомість своїх завдань.

У той самий час в інших ділянках московського життя панує безнадійний настрій щодо майбутнього. Бо Манджу-Го почало вести переговори з СРСР про продажу сибірсько-манджурської залізниці, всі москалі разом кажуть, що повториться доля Порт-Артура та Дайрену, коли японці примусили всіх москалів звідтіля виїхати. А навколо край уже входить у нормальне життя, відчиняються нові підприємства, будують доми, гуртові фірми починають добру торговлю, хунхузів стало значно менше і як казав нам управитель великої американської контори у Харбіні — перспективи для торгу добрі. Вже видко й початки в той час, коли всюди по світу панує кріза і нема що робити.

Правда, серед европейців, головним чином москалів, безробіття, тоді як до будови нової залізниці треба було 100 людей чорноробочих. Записувались у канцелярії української громади і зібрали ледви 60 підписів усіх національностей і виконати замовлення не змогли. Плата не велика, але дають харчі.

Безліч ходить безробітних серед інтеліґенції.

Добре працюють банки, що у Харбіні ніколи не мали дефіцитів, не рахуючи трьох російських банків, де працювали москалі разом із жидами та довели їх до банкроцтва. Тут на кредитах заробляють банки не менш 18—22 проц. річно, не рахуючи ріжних забезпечень, комісій та інших доходів на цих позичках. Один банк „Трифкор" почав працю з капіталом 25.000 ам. долярів, а тепер має капітал сто тисяч, має трьохповерхову камяницю, роскішне банкове мешкання та тисячі клієнтів. Обороти його сягають міліонів долярів у рік.

На такому терені біжить і українське життя, серед моря москалів, що живуть ще снами про минуле, влаштовують ріжні свята...

Українці, що приїхали сюди перед тридцяти роками досить забули свою мову, обмосковились, бо цього вимагали посади на залізниці, так, що українське життя зосереджувалось виключно у кількох родинах. Українські організації животіли і ледви від 1926 року стала працювати активніша просвітянська ґрупа, що причинилась до відчинення не тільки Т-ва „Просвіти", її бібліотеки, ріжних курсів, активізації парохіяльного життя і нарешті покликала до життя Український Громадський Національний Комітет, який, правда не втримався довго. Ті, що стали на чолі громади побачили, що Український Комітет не відповідає своєю структурою їх бажанням і тому повели всю свою працю до створення нової організації Ради Українських Уповноважених, куди покликали цілий ряд осіб, що зовсім не відповіли своїм завданням.

Ця остання організація, що почала громадську українську акцію майже нічого не зробила, хіба дала можливість своєю конкуренцією працювати „Просвіті" і навіть вела ворожу агітацію проти неї. Але тепер ця організація не маючи вже коштів, які добувала ріжними комбінаціями від місцевої влади, як фонд допомоги голодуючим і жертвам повені, йде до розвалу.

У процесі повного очищення повітря у Харбіні гратиме не останню ролю український часопис „Маньджурський Вістник", що виходить тут уже майже рік під управою української видавничої спілки і тісно звязаний з активними чинниками місцевої української кольонії.

Розповсюдження цієї газети зростає, вона набирає значіння та питання, що їх вона ставить, викликують все більше спротиву з боку тих, кому вони не подобаються. Москалі ведуть велику агітацію проти „М. В." за його ясну національну лінію не тільки у нашій справі, але і в обороні інших народів поневолених Москвою, що не визнають зверхности московської культури та спільности з нею.

Микола В. Самійлович.

—o—

Розвід у Німеччині.

Німецький уряд виладжує проєкт закону про реформу теперішніх розводових приписів. Відповідно до причин розвід буде більше утруднений або лекший ніж досі. Облекшується розвід для тих, що хотять розвязати подружя з біольоґічних або расових причин. Трудний буде розвід, коли сторона, що домагається розводу, виявить мотиви, які свідчать про еґоїстичні інтереси. Судді мають пильнувати інтересів дітей. Стерилізація, примусова або добровільна, буде теж причиною до розводу.

З життя наших спортових орґанізацій.

Останній тиждень у роботі Лугової орґанізації.

Всупереч нагінці відомої преси підприємця п. Тиктора і всупереч бажанням її „найпатріотичніших" редакторів Луг розгортає свою роботу далі і стає на селі щораз міцнішою ногою. Спростування „Новим Часом" первісних його інформацій про Лугове свято,здемаскування пана Сахна з Перемишлян і т. д. — усе це з черги доказує, хто такий є за шильдом „великомучеників" з „Нового Часу" і яка їх „зброя". Який відгук находить ця „зброя" на селі, про це моглиб сказати редактори тієї газетки. Мабуть вони тямлять того селянина з Чижикова, що прийшов відмовити „Новий Час" після Лугового свята.

Лугові організації з централею працюють далі. Зорганізувавши пропаґандивно-інструкторський корпус „Великого Лугу", що має 37 молодих ремісників і студентів, Луг перекидає цим корпусом з місця на місце, всюди закріплюючи організацію в селі. Організатори Лугу йдуть пішки по 20 і більше км. і якщо мають дальшу дорогу, щойно там з ощадности сідають на залізницю (не маємож як п. Тиктор, грошей, зібраних зі селян на те, щоби киринити у селі!) і їдуть туди, де на них дожидає молоде село, що хоче праці й організації, а не кирині та лайки.

Найближче завдання Лугу — зорганізувати львівський повіт. Той самий повіт, що мимо осідку всіх „студентських" організацій і ворожих Лугові газет, мимо „волевих кольон" і „промоторів народу", має сьогодні 30 сіл колись українських, тепер загрожених польонізацією. На ці села повернена перша увага Лугу. Що неділі вириваємо по одному з кіґтів байдужости і зневіри, а якщо не подаємо цього до відома загалу, то з огляду на те, що зробилиб ми їм мимоволі шкоду, спрямовуючи новочасівські лайки у їх ослаблені позиції. Крім цього закріплюємо на місцях Луги т. зв. пересувною методою: Що неділі всі Луги мають пописи й походи, що неділі перевірку сил і справности на ріжних пописах у селах, куди скликується їх районами.

В той спосіб в останню тільки неділю заснувалися у двох напів не наших уже селах Луги, що зразу схопили у свої члени більше півтори сотні здисциплінованої молоді. Оба села у львівському повіті. Крім цього засновано ще одно гніздо в городецькому пов., в такому селі, до якого не заглядав ніхто роками й одно в городенському повіті.

Як досьогоднішні звіти виказують, в одну мин. неділю відбулися такі Лугові пописи, получені з фестином: Германів (гості: Чижиків і Чорнушовичі) — всіх вправляючих 158, Малехові (гості: Збоїска, Сорохи, Львів) — всіх вправляючих 106, Рокитно — всіх вправляючих 28, Бірки Янівські (гості: Ясниська, Зарудці, Грибовичі Малі) — всіх вправляючих 124 і Дубровиця — всіх вправляючих 30. Це тільки у львівському повіті, бо з кількох свят, що відбулися у краю, централя звідомлень ще не має. Пороблено теж в останньому тижні заходи, щоби заснувати Луги у чергових сімох селах, з них 3 забажали самі статутів, а з одного прийшли за статути та подивитися, чи в Луговій централі висить портрет марш. Пілсудського, як їм оповідали „націоналісти", два хлопці 114 км. пішки. Ще один доказ, як село зацікавлене Лугом.

На перешкоді луговій праці не стоїть зовсім кампанія більшовицької чи „патріотичної" преси, що тратить на селі щораз більше довіря. Перешкаджає їй куди більш брак грошей (поїздки інструкторів коштують іноді по 20 і більше зол.), які черпає Лугова централя виключно з вкладок членів та пожертв добродіїв організації. В деякій мірі не спинює, але утруднює працю робота невідповідальних одиниць по повітах, як це мало місце з п. Сахном у Перемишлянщині. Є теж такі люди, що поставлені в повіті для його організування, вдійсности-ж вносять у нього розлад і дезорганізацію. Такі є м. і. повітові інструктори філій „Просвіти" в Бібрці п. Рудакевич та в Перемишлянах п. Баран, які, як сподіємося, свою розкладову роботу на місці ведуть без відома матірної „Просвіти", якій Луг нераз уже допомагав і далі допомагає в освітній роботі на провінції. Ці панове замість брати інструкції в „Просвіті" у Львові для своєї роботи, засипають „Н. Час" наскрізь брехливими доносами про Луг. Чи про це „Просвіта" знає — нам невідомо.

Програму праці на найближчі місяці Луг покищо не оголошує. До відома громадянства подаємо тільки запевнення, що ця праця буде йти рука в руку з працею інших установ на селі, та наставлена на велику мету йтиме проти хвиль, всупереч побожним бажанням „лідерів" й інших наших „приятелів", в напрямі як найміцнішого зорганізування молодняку українського села в Галичині, в напрямі відбудови стану Лугової організації зперед 1930 р., коли то розвязано близько 700 Лугових товариств та з метою добути 100-відсоткового довіря всього українського громадянства по той бік Збруча для своєї праці й мети.

Анатоль Курдидик.

Під звалищами каварні.

ПРАГА, 31. 7. ПАТ. У Брні на Моравії вчора вранці страшний вибух екразиту знищив у середмісті 4-поверховий „Европейський" готель. Всі вікна з рамами повилітали, а фронтова стіна завалилась. Каварня, яка містилась на першому поверсі, знищена. Зпід звалищ видобуто покищо тіла жінки і дитини, бо стіна присипала більше людей. Причини цього вибуху екразиту покищо не стверджено.

Хотіли знищити памятники.

КАТОВИЦІ, 31. 7. ПАТ. У Королівській Гуті поліція арештувала нині пятьох молодих людей, які хотіли знищити памятники невідомого повстанця в декількох містах на Шлеську. Арештовані признались, що підготовлялись знищити памятники у Королівській Гуті, Ліпинах і Бжозовіцах та опісля втечи до Німеччини.

—o—

Ольга Марія Торонська.

(Посмертна згадка).

Іще перед кількома днями була вона між нами. Стрічали ми її на Руській вулиці, в Ринку і на Жовківськім, куди щодня прямувала до Василіянської церкви. Все погідна, добряче всміхнена, безмежно людяна, мала для кожного вічливе слово і симпатичний погляд.

Покійної памяти Ольга Торонська, це був рідкий між людьми тип чистої праведниці. Тиха, скромна, побожна, виняткова чесна, лучила в собі родову інтелігенцію з правдивою культурою.

Уродилася і виховалася у Львові. Батьком її був відомий патріот, отець професор Олексій Торонський, автор підручників до науки релігії. Небіжка здала учительську матуру у Львові, відтак студіювала музику в славній тоді школі Марка і в львівській консерваторії. Після практики в державних школах покинула державну службу, де могла навіть зробити карієру, бо батько її засідав в краєвій шкільній Раді, — і пішла служити вбогому українському народові. Вчить музики в Інституті Василіянок у Львові, музики і шкільних предметів пять років у Василіянок в Яворові. Тут бере живу участь у народній праці; стає членом основником Народнього Дому, Каси і т. д.

По повороті до Львова обняла місце учительки в „Рідній Школі" ім. Шевченка, де довгі літа, за марний гріш щиро працювала. Нині цієї ідейної, визначної у своїм тихім труді народньої робітниці і патріотки, не стало...

Вічна память її імени і честь тлінним останкам. Рідний нарід, якому вона все своє життя служила так щиро і вірно аж до самої смерти — нехай збереже її у своїй вдячній памяті.

В. Жуковецька.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС.** 106 1—3

— **Редакційні вісти.** З днем 1. серпня ц. р. почав відпочинкову відпустку головний редактор нашого щоденника **Василь Мудрий.** В усіх редакційних справах треба звертатися письменно в тому часі не на його адресу, але на адресу Редакції „Діла".

— **Ukrainica.** В польськім журналі „Czasopismo Przyrodnicze", що виходить у Лодзі (Park Sienkiewicza, Muzeum Przyrodnicze), зошиті 5—6 річника VI. поміщена м. і. стаття А. Ксенжопольського: „Rys historyczny badań przyrodniczych Ukrainy".

— **Дальші пожертви на півоселі у Львові.** Фабрика цукорків „Фортуна Нова" жертвувала 10 кільограмів цукру, щоби осолодити побут бідних дітей на півоселях. Головна наша кооперативна установа Ревізійний Союз зложив 50.— зол., д-р Стефан Федак 10.— зол., А. Костишин 5.— зол. замісць квітів на домовину бл. п. Антона Корнацького. Дальші пожертви треба складати на руки п. Стефанії Кульчицької в Центробанку у Львові, вул. Третього Мая 15.

— **Як не повинно робитися.** Такий повинен бути наголовок допису з Рудеччини, поміщеного в ч. 198 „Діла". Наслідком друкарської помилки цей наголовок видруковано: Як повинно робитися.

— **В справі ниток Д. М. Ц.** До новинки п. н. „Під увагу Центросоюзові", поміщеної в ч. 198 „Діла" подаємо таке вияснення: Ниток Д. М. Ц. до вишивок нема не лиш у Підгаєччині, але й в цілому краю, в цілій Польщі. Причиною браку не є жидівський бойкот німецьких виробів, бо ці нитки не є німецького фабрикату, але французького, а саме фірма **Dollfus Mieg et Co Belfort Paris** — яка означує ці нитки ініціялами своєї назви Д. М. Ц. Цих ниток бракує тому, що Польща у відплату за заборону експорту до Франції хліборобських плодів з Польщі (зокрема яєць, масла, дрібної птиці) обмежила імпорт французьких виробів до Польщі контингентом. Назначений контингент на Д. М. Ц. вичерпався зараз у перших місяцях цього року зовсім, так, що сьогодні їх ніде нема. Тепер фабрика старається за додатк. контингент, але покищо нема позитивних вислідів, бо й Франція не облекшує своєї заборони на ввіз хліборобських плодів. Одначе можна заступити Д. М. Ц. нитками англійського походження „**Clark et Co Paisley**", знаними у нас під назвою „Клярк". Англійські нитки не уступають у нічому французьким, є дешевші, а до вишивання на льняному полотні є ліпші ніж нитки Д. М. Ц. — **Дирекція „Центросоюзу".**

— **Треба підтримати наш театр.** Пишуть нам: „Український Народній Театр ім. І. Тобілевича", що приїхав на кілька вистав до Надвірної, має за собою кілька дуже тяжких переїздів. Наша публика не підтримує нашої найкращої театральної трупи якслід, хоча її репертуар та гра нічим не уступають виставам польських театрів із столиць, що мають міліонові субвенції та всі полекші. За останні два тижні пересічно каса нашого театру була така низька, що не вистачало на кошта салі і переїзд фірами з одного місця на друге. Трупа має 36 осіб і серед неї починається вже справжній голод. Попередніх літ літній сезон був для нашого театру завсіди найкращий; артисти користувалися гостиною у домах наших кращих громадян і мали добірну чисельну публику на своїх виставах. Може саме тепер, після приїзду нашого театру до Надвірної, еліта нашої інтелігенції, що зїхалася в тій околиці, проявить трохи живіше зацікавлення до долі нашого театру і підтримає його у тимчасовій скруті. Наші люди, що нудьгують на літнищах у недостачі інтелігентної розваги, з приємністю можуть провести неодин вечір на виставах Театру ім. Тобілевича, що має першорядних акторів і багатий репертуар.

— **Не викидати льокаторів, обнизити чинші!** Товариство охорони льокаторів і субльокаторів у Львові звернулося до варшавського уряду з письмом, в якому зажадало здержати румації льокаторів і обнизити чинші. З одної сторони не вільно допускати до ексмісій людей, які без власної вини з причини безробіття і загальної кризи не можуть платити чиншу, з другої сторони треба загалові льокаторів, які ще працюють і заробляють, уможливити плачення можливого чиншу. Основа, принята для устійнення чиншу, т. зв. чинш з 1914 р. не відповідає теперішній зарібковій спроможности льокаторів. Наслідком загальної господарської кризи і безробіття всі верстви громадянства однаково зубожіли. Тільки доходи власників реальностей стоять на тій самій висоті, що передтим. Тому чинші мусять бути знижені бодай на 50 проц. від чиншів з 1914 р., а це побільшить купну силу міського населення, оживлюючи збут для промислових і хліборобських виробів.

— **Персенківка не дістане трамваю.** Президент м. Львова, п. Дрояновський змінив нову трамваєву лінію, що мала йти з вулиці св. Софії на залізничий двірець Персенківку, На його бажання нова лінія має скрутити з кінця вул. Понінського крізь площу Східних Торгів, попід площу Сокола Батька на Стрийську шосу, щоб улекшити їзду мешканцям міських домів при тій дорозі.

— **Будова мешкань на Залізній Воді.** Комітет розбудови м. Львова, виладивши пляни мурованого дому в шістьох типах, від двох кімнат з кухнею почавши, почав списувати контракти з тими, що купують парцелі. Будова домів розпічнеться в першій половині серпня ц. р. і вже на днях комітет розпише конкурс на виконання домів. Громада м. Львова приступила вже до будови доріг а земні роботи вже розпочалися. В найближчих днях будуть уложені водотяги й електричний кабель. При будові домів признані значні полекші. Рефлектанти можуть зголошуватися в бюрі комітету розбудови м. Львова, в ратуші, де дістануть ближчі інформації.

— **В справі медичних студій.** Деканат лікарського виділу львівського університету подає до відома, що подання в справі прийняття на лікарський або фармацевтичний виділ на перший рік і вищі роки буде приймати канцелярія деканату в днях між 1. і 9. вересня. При принятті обовязують лікарські оглядини і вступний іспит. Ближчі подробиці щодо способу внесення подань і залучників будуть подані в правильнику вписів, який можна набути на університеті.

— **Півтора міліона для безробітних.** Буджетова комісія фонду безробіття призначила 1,515.000 зол. на допомоги для безробітних. Передбачено, що число безробітних, управнених користати з цього фонду, дійде з кінцем липня ц. р. до 30.000 осіб.

— **Касаційний процес Горгонової.** Другий касаційний процес Ріти Горгонової, відомої душогубки з Брухович під Львовом, перед найвищим судом у Варшаві відбудеться 15. вересня ц. р. і потреває тільки один день. Наслідком першого касаційного відклику від львівського смертного присуду відбулася, як відомо, друга розправа перед краківським судом, що засудив Горгонову на 8 літ вязниці.

— **Комуністичні летючки.** У Збоїсках Нових пов. Львів розкинено 50 комуністичних летючок КПЗУ в українській та польській мові. Летючки, які сконфісковано, закликали робітників до демонстрацій на день 1. серпня ц. р.

— **Ушкодили памятник.** В Товщеві пов. Львів хтось ушкодив камінний памятник, поставлений москвофілами в честь жертвам Талергофу. Як повідомляє ПАТ, посвячення памятника відбулося 30 ц. м. Поліція шукає винуватців.

— **Арештування.** В часі ревізії у Ілька Пристая в Трускавці найдено, як повідомляє ПАТ, якісь обтяжуючі матеріяли та примірники часопису „Юнак". У звязку з тим арештовано Ілька Пристая, Богдана Зарицького й Василя Мороза.

— **Новий воєнний винахід.** З Японії повідомляють, що директор ляборатори́ї фізично-хемічних дослідів Шімітну придумав скоростріл, який дає 10.000 до 60.000 вистрілів на мінуту. Скоростріл не потребує пороху і не дає гуку.

— **Краєва хроніка.** Ревідент скарбової контролі в Чорткові Ян Варжинський застрілився з причини родинних невзгодин. — В Чорткові скінчили будову дороги, що лучить залізничий двірець з містом, довгої на півтора кільометра. — В ставі у Голоску Вел. під Львовом утонув підчас купелі 18-літній хлопець. — До львівського шпиталю привезено двох парубків, 19-літного Стеф. Врублевського і 25-літного Гринька Врублевського, тяжко порізаних ножами підчас бійки на весіллі під Самбором. — В Пнів пов. Надвірна наїхав мотоцикль на військовий вантажний самохід, наслідком чого гарматчик Йосиф Блашко, що їхав мотоциклем, згинув на місці. — В Ропчицях пов. Дрогобич згоріло 5 господарських загород. — В Дністрі коло села Корнева пов. Городенка виловили тіло топільниці, у віці 30 літ. — В Камінках Вел., пов. Коломия помер Мих. Бойчук, покусаний перед кількома тижнями підозрілим псом. — В Золотій Липі втопився підчас купелі 9-літній Петро Мотуз з Бобровник пов. Бучач. — В долині Буга коло Камінки Стр. втопився Здзіслав Познанський, син гімназійного вчителя. — В Устечку пов. Заліщики викопано в глині кости мамута. — В Корнях пов. Рава Руська згоріло 7 господарських загород зі сіном і збіжем. — В Івонічу постерунковий Петец застрілив Влад. Юрчика, що приловлений на крадежі ставив при арештуванні збройний опір.

— **Церква св. Софії в небезпеці.** З Царгороду повідомляють, що славна церква св. Софії, перемінена на турецький мечет, грозить заваленням, бо один з чотирьох стовпів, на яких спирається велика копула, є підмитий і змиршавілий. В груді 1937 р. церква буде мати 1.400 літ істнування.

— **Втеча прокажених.** З Букарешту повідомляють, що із табору прокажених у Фокшанах утікло сімох хорих і появилися в недалекому селі, викликуючи серед населення переполох. На протязі чверть години ціле село опустіло. Щойно коли жандармерія вигнала прокажених і перевела основну дезинфекцію хат, переляканї мешканці вернули до села.

— **Ріжні вістки.** На музичні вистави до Байрайт виїхало досі 1853 гостей, у цьому 475 чужинців; найбільше є американців—103 особи.— У Ризі почався міжнародній конгрес для справ вищого шкільництва; бере в ньому участь 200 делеґатів з 17 держав. — През. Рузвельт виїхав на літнище відпочивати. — У Мароко підчас боїв із тубильцями згинув син славного франц. ґенерала Манжен, оборонця Вердену. — Франц. фабрика авт Сітроена проголосила нагороду 3 міл. франків для тої автомобілевої фірми, якій перед 1. січня 1935 р. удасться побити рекорд, зроблений автом „Мала Розаліна" фірми Сітроен, що переїхав 300.000 км. з пересічною швидкістю 93.400 м. на годину. — У Марієнбаді закінчилися міжнародні змагання за мистецтво в танці; із 13 найкращих пар перше місце здобув австрієць Найман, друге чехословацька пара Поповський-Вандасова, третє німець, четверте болгарин.

— **Кара смерти за пірвання.** В місті Місуні в північно-американському стейті Кензес засудили на кару смерти якогось Мек-Гія, що захопив доньку урядовця Мек-Ельроя і після 30 годин випустив за окупом 30 тисяч долярів.

— **Розумний розпорядок.** Цього тижня всі австрійські часописи появилися зі зміненим друком у заголовках і підзаголовках статтей. Ця зміна є наслідком нового урядового розпорядку, який точно означує максимальну величину та рід черенок для всіх часописів. Відомо, що бульварна преса розрахована на дешеву сензацію використовує наівність своїх читачів тим, що друкує величезними черенками ріжні звістки, часто маловажні. Поодинокі фрази або й вислови, вирвані з таких вісток, часто мають інше значіння, ніж сама звістка і є тільки рекламовим ефектом без ніякого змісту. Саме вчора мали ми нагоду бачити у Львові на вулиці, як кільканацять осіб обступило одну афішу, що

величезними буквами кричала „Знасилування 10-літньої“, тоді як цю звістку повторяли одночасно інші часописи у звичайній хроніці. Те саме явище можна теж ствердити у нашій популярній пресі, яка звичайні телеграфічні звістки роздуває до небувалих подій дуже простим способом: — великим друком. Австрійський уряд дуже розумно поклав край цій нездоровій реклямі.

З кіна.

Кіна „КОПЕРНИК“ і „МАРУСЕНЬКА“: *„ТАЄМНИЙ ДІМ“.*

Режисер і головний актор цієї страховинної песи Карлов спеціялізується у фільмах, що мають на меті залякувати глядача, проймати його жахом. Сам він виступає у них завсіди як дика, звірнина потвора, одержима несамовитою пристрастю. „Таємний дім“ зроблений на підставі відомої повісти Прістлі, це наче жива збірка зоольоґічного музею. Нелегко збагнути завіщо і нащо ці люди терплять, знущаються один над одним і бються у судорогах як на відділі божевільних.

Дописи.

БУСЬК.

50-літний ювилей читальні і культурна праця в повіті. Дня 23. липня ц. р. відсвяткувало українське громадянство м. Буська 50-літний ювилей істнування читальні „Просвіти“. Свято розпочалось польовою Службою Божою, до якої станули декани оо. Зельський і Жиґаль та о. Лиско в асисті духовенства. В часі Сл. Божої виголосив патріотичну проповідь декан о. Зельський. Після Сл. Божої відбулася панахида за померших членів; відтак розпочалася на площі коло церкви святочна Академія, яку відкрив мгр. Теодор Ваньо. В дорученню Гол. Виділу „Просвіти“ п. Петрик виголосив промову про значіння „Просвіти“ в розвою нашого народу, а голова місцевої Філії „Просвіти“ д-р М. Порцик про значіння читальні для бузецького міщанства. Опісля слідували привіти від читалень Бузеччини та продукції хорів, а то хору місцевої читальні під проводом мгр. Костика Лиска, хору читальні в Стрептові під проводом П. Островського і хору Кружка Р. Ш. в Журатині під проводом П. Романова, а також виступ дутої орхестри Т-ва Сокіл в Купчу. Свято закінчилось роздачею почесних грамот для заслужених членів читальні і відспіванням національного гимну. В святі взяло участь около 3.000 народу з Буська і околиці, а також значне число інтеліґенції. Вечором тогож дня відбувся ювилейний концерт, в програму якого увійшли продукції мішаного хору місцевої читальні і читальні в Стрептові, деклямації та смичковий квартет місцевих абсольвентів шкіл. З виконавців концерту заслугувала на увагу гра на фортепяні п. Туркевичевої. В концерті взяли участь вся місцева і дооколична наша інтеліґенція і міщанство. Назагал ціле ювилейне свято вийшло добре.

Культурна праця товариств в Буську проявляється також в іншому напрямі. Заходом повітових товариств відбувся в Буську дня 25. травня ц. р. концерт в честь Шевченка, а дня 28. травня ц. р. заходом місцевого Союза Українок відбулося Свято Матері. Оба свята вийшли добре. Також праця в повіті судовім Буськ поступає вперед. Від весни до жнив ц. р. відбулись майже у всіх читальнях, Кружках Р. Ш. і Сільського Господаря загальні збори і люстрації, на які виїздили відпоручники Філії „Просвіти“, Повітового Кружка Р. Ш. і Філії „Сільського Господаря“ з осібними рефератами. Засновано також нові Кружки Р. Ш. в Полоничній і Русилові. Життя в читальнях і Кружках Р. Ш. поступає вперед. Коби тільки сільська інтеліґенція більше заінтересувалася просвітно-культурною роботою, як це було досі. Дня 23. липня ц. р. відбулась заходом Т-ва „Сокіл“ в Буську сокільська анкета сокільських гнізд Бузеччини, на якій відпоручник Сокола-Батька мгр. Мигаль виголосив реферат про організацію і завдання сокільства.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

РІДНА МОВА, серпень, ч. 8. Зміст: Ів. Огієнко: Родовий множини на -ей, -ий. Гр. Ільїнський: Закінчення -ові в давальнім однини в українській мові. І. Борщак: Европа про українську мову XVII—XVIII століття. І. Огієнко: Остатись-остати, трапити-трафити. Ів. Коровицький: Скорочення в нашій літературній мові. о. Д. Хиртарко: Почати й почити. Ф. Луців: Українська мова в Америці. Яр. Мандюкова: Мода й мова. Дід Огій: Граматика малої Лесі: Х. Ще про життя слів. — Життя слів, семасіольоґічні нариси. — Чистота й правильність української мови, замітки про окремі слова. — Українська мова в „Записках“ ВУАН, бібліографічний огляд. — Від Редакції й Адміністрації. Різне: Нема з чого вчитися укр. мови в Америці. Занечищення укр. мови в Канаді.

ПРОМИСЛОВО-ТОРГОВЕЛЬНИЙ ВІСТНИК, Варшава, липень 1933, ч. 1. Зміст: Л. Лукасевич: За торговельну пресу. Є. Чехович: Експорт-імпорт. О. Васильєва: Творім власні варстати праці. Віталіс Урбанович: Роля садівництва в рільному промислі. Овочевий сад. Експорт гусей. Радіові вісти. Господарсько-торговельна хроніка. Біржа.

ЗИЗ, ч. 13. 20. липня. Зміст: Німе засідання. Геть зі світлом! Скалки. Микола, Іван і корова. Огірковий сезон. Мені гаряче. Правда чи неправда. Перші дослідники ледової епохи. Щоби в нинішний час можна жити. Свято Гуцульщини. Трекер. Як малий Ромцьо уявляє собі. Бажання.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 1. серпня год. 8. веч. „Романс“. Виступ Ю. Остерви.

Середа, 2. серпня год. 8. веч. „Романс“. Виступ Ю. Остерви.

Театр Ріжнородностей.

Театр нечинний з причини ферій.

Кіна.

АДРІЯ: „Демон смерти“.

АПОЛЬО: „Вязень з Каєни“.

АТЛЯНТИК нечинне до 15. серпня ц. р.

КАСІНО: „Мокра парада“.

КОПЕРНИК: „Таємний дім“.

МАРУСЕНЬКА: „Таємний дім“.

МІРАЖ: „Мадам-сатана“.

МУЗА: „Чужим не вільно цілувати“.

ПАЛЯС: „Моя дружина — авантюрниця“.

ПАН: „Муж з уяви“ і „Побіда“.

ПАСАЖ: „Ідець без голови“.

СТИЛЕВЕ нечинне з приводу реконструкції.

ХИМЕРА: „Жінка без майбутньости“.

УТІХА: „Дівча з гір“ та „Ревія“.

Закордонне радіо.

Вівторок, 1. серпня 1933.

Гуйзен (296,1) 19.40 Симфонічний концерт; **Штрасбург** (345,2) 13.05 Концерт; **Ляйпціґ** (389,6) 21.30 Квартет е-моль; **Прага** (488,6) 21.00 Музика; **Відень** (518,1) 17.05 Концерт; **Рига** (525) 19.30 Концерт; **Харків** (937,5) 9.30, 15.00 Музика; 13.50, 20.00 Концерт; **Давентрі** (1554,4) 21.20 Камеральна музика.

Середа, 2. серпня 1933.

Штрасбург (345,2) 20.45 Симфонічний концерт; **Ляйпціґ** (389,6) 20.00 Оперова музика; **Білгород** (429,7) 20.40 Опера; **Рим** (441,2) 20.45 Оперетка; **Брюсель** (509,3) 21.00 Концерт; **Рига** (525) 19.30 Концерт, **Харків** (937,5) 9.00, 13.50, 18.20, 19.20 Концерт; 16.20 Грамофон; **Давентрі** (1554,4) 15.15 Концерт; **Гільверзум** (1875) 12.55 Концерт.

Львівське радіо.

Вівторок, 1. серпня 1933.

7.00—7.55 Ран. програма; 8.55, 11.00 Трансмісія з Закопаного; 12.30, 17.00, 19.40, 21.10 Трансмісія з Варшави; 15.10 Сільва рерум; 15.15, 15.50, 22.40 Грамофон; 15.25 Господарський комунікат; 15.35 Збіжева біржа; 16.00 Концерт; 19.20 Всячина

Середа, 2. серпня 1933.

7.00—7.55 Ран. програма; 12.05—13.00, 16.25, 17.15, 19.40, 21.10 Трансмісія з Варшави; 15.10 Сільва рерум; 15.15, 16.00, 16.45, 19.05, 22.40 Грамофон; 15.25 Господарський комунікат; 15.35 Збіжева біржа; 17.00 Відчит; 19.20 Всячина 21.00 Радіо — дітям.

Ширіть наш часопис!

БІРЖА.

ДОЛЯР.

У понеділок 31. липня 1933 Філія Польського Банку у Львові вполудне платила по 6.45 зол. за доляр. На чорній біржі плачено по 6.47 зол. за доляр. Тенденція знижкова.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 31. 7.: масло пріма дес. 2.90, молоко 17 сот., сметана 90 сот., яйця 2.60 за копу. Тенденція на масло, яйця і сметану удержана, на молоко слаба.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Повідомлення. Рада філії Товариства Охорони Воєнних Могил в Підгайцях подає до відома Громадянству краю та б. Стрілецтву У. Г. А., що в суботу дня 19. серпня ц. р. год. 10. ранком на могилі У. С. С. в Семиківцях відбудеться Свято Могил. Дооколичні хори і орхестри просяться о співучасть в святі, а живуче Стрілецьке Братство о обовязковий приїзд. Свято відбудеться **без огляду на стан погоди.** — Підгайці, дня 29. липня 1933 р. За Раду Ф. Т. О. В. М. Л. Карпикова за голову, Іван Даньків, член Ради. 1-1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

УЧЕНИКА на станцію прийму. — Островська, Львів, Вірменська 3. Нар. Дім. 60 4—5

ФРОНТОВА сонячна кімната дешево до винайму. Грунвальдська 8 м. 2. 81 2—2

МОРЕЛІ ВИБІРНІ 15 золотих, **МОРЕЛІ ДИЧКИ** 11 золотих, пятькілеве опакування, оплачено за післяплатою висилає „Сахорович“, Заліщики. 95 3—10

ВПРАВНИЙ ІНСТРУКТОР, інжинір хемії шукає лекції з обсягу гімназії (спеціяльність математика) — у Львові або на провінції на рік 1933/34. На бажання вчить французької, англійської мови, стенографії. Як довголітний диригент може вести хор. Зголошення до Уряду парохіяльного, Військо, п. Добромиль. 107 1—2

УЧИТЕЛЬКА з трилітньою практикою шукає лекції на цілий рік в обсягу народніх кляс за скромним винагородженням. Оферти висилати: Уряд почтовий Білий Камінь, для Ірени Д. 108 1—1

ПОВЕРХОВИЙ дім, 5 мешкань, 150 сяжнів городу, комфорт, бічна Листопада, довг двацятьпятьлітний 4 проц. 21.000, доплата 16.000 золотих — Ігнат, Курковa 24. 109 1—1

ОКАЗІЯ! КАМЯНИЦЯ двоповерхова, комфортова, околиця Потоцького при трамваї, дохід нетто около 6.000 зол. Ціна 68.0000 зол. — продає „Целерітер“, Сикстуська 32. 99 2—3

Поширюйте „Діло“.

АДВОКАТ
ОСИП КАПУСТИНСЬКИЙ
ем. суддя
отворив адвокантську канцелярію в ГУСЯТИНІ і веде її в новім домі Вп. Тарнавського.
105 1—

КОНКУРС.

Т-во „Дешева Кухня“ в Перемишлі власник Бурси ім. о. Могильницького в Перемишлі вул. Івашкевича розписує сим конкурс на прийняття учеників до Бурси на рік 1933/34. на таких умовах:

1) місячна оплата 35 зол., яку можна частинно складати в натураліях (найбільше на квоту 20 зол.);

2) кожного кандидата приймуть дефінітивно щойно після підписаної спеціяльно умови між батьком (опікуном) і управою Бурси;

3) зголошення приймають найдальше до 15. серпня ц. р., по тім часі тільки у виняткових випадках. Зголошення належить слати на руки голови адв. м-ра С. Навроцького в Перемишлі, вул. Костюшка.

За Виділ Т-ва „Дешева Кухня“ і Управу Бурси ім. о. Могильницького: М-р С. Навроцький голова вр. О. [illegible]нечко секретар вр.
101 1—

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

ЩОБ ВИНИЩИТИ
УСІ ОВАДИ
І ЇХ ЗАРОДКИ
СТОСУЙМО
FLIT

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 шпальти текстові і 8 шпальт оголошеневих.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол.	0.15
1 „ одношпальтовий надіслане і некрольоґи	„	0·40
1 „ „ в тексті і новинках	„	0·48
„ на першій сторінці	„	0·55

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні по	зол.	0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„	0·10
шукаючі праці	„	0·08

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол.	[illegible]
„ „ 1/2		[illegible]
„ „ 1/4		[illegible]
„ „ 1/8		[illegible]

Текстові сторони 50 проц. дорожче.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“ З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10